

Peta obletnica spominskega obeležja javka TV - 2

Oktober 1988 je minilo pet let od odkritja spominskega obeležja JAVKA TV-2 na Brezovici pri Ljubljani, ki je bil med NOB pomembna točka za shajanje borcev, kurirjev in aktivistov. V tem času je spominsko obeležje vsestransko opravičilo svoj namen. Muzej s spominskimi fotografijami in eksponati si je ogledalo veliko število obiskovalcev, predvsem mladih.

Vsekakor obiski mladine iz osnovnih šol Brezovica, F. Leskoška-Luke iz Ljubljane in Srednje zdravstvene šole iz Ljubljane ter vrtec iz bližnje in daljne okolice, dokazujejo kako pomembno je to obeležje za prenašanje zgodovine NOB na mlade rodove. Z živo besedo na kraju dogajanj se seznanjajo o težkih dneh naše zgodovine in pomenu narodno-osvobodilnega boja na tem območju.

Posebno veseli smo bili obiskov generala Ivana Dolničarja, Lojzeta Dolničarja, Staneta Vrhovca, Jožeta Simpiča, Ignaca Voljčca, Aleša Stanovnika, Zdravka Prebila-Abija in drugih borcev, kateri so nam nudili veliko moralne opore in spodbude za nadaljnje delo.

Vsa vzdrževalna dela zgradbe opravljamo sami iz prostovoljnih prispevkov obiskovalcev in s požrtvovalnostjo nekaterih članov, ki opravljajo vsa potrebna dela kot pleskanje lesene brunarice, čiščenje okolice, vzdrževanje spominske sobe-muzeja v katerem je 9 panojev zgodovinskih fotografij ter dve vitrini

z eksponati. Tekoče se pridobiva slikovni material in drugo, kar je pomembno za muzej. Skratka, tako kot je bilo obeležje postavljeno z zelo skromnimi sredstvi in veliko prostovoljnega dela, tako se na isti način vzdržuje brez kakršnihkoli dotacij ali obremenjevanja družbe. Prepričani smo, da se bo z nesebičnim delom nekaterih tovarišev tako nadaljevalo tudi v prihodnje.

Vsako leto za praznike 1. maj, 4. julij in 29. november se zberejo na tem kraju borci in drugi iz okoliških vasi na tovariškem srečanju. Tudi upokoenci imajo tu vsakoletno srečanje. Kljub 20-30 minutnem vzponu v hrib izražajo obiskovalci zadovoljstvo v prijatni okolici in urejenosti muzeja, kar pričajo pismeni izrazi v knjigi vtisov.

Veliko nam pomeni zavest, da naše delo in trud nista bila zaman in da vsaj delček zgodovine NOB ohranjamo in prenašamo na mlade rodove, kateri bodo to ohranili in spoštovali, zavedajoč se, da narodu brez spoštovanja svoje zgodovine slej ko prej grozi propad.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli stali ob strani s moralno ali denarno podporo in tistim požrtvovalnim tovarišem, ki prostovoljno skrbijo za ohranitev tega spominskega objekta in ga ohranjajo kasnejšim rodovom.

UPRAVNI ODBOR
JAVKE TV-2

V LJUBLJANI 24 TISOČ OBOLELIH ZA SLADKORNO BOLEZNIJO

Pozdravljeni vsi, ki nam pomagajte!

Sladkorna bolezen je do sedaj prizadela samo v Ljubljani že 24.000 ljudi. Obolenost za sladkorno boleznijo pa narašča. Tisti, ki zbolijo v zgodnji mladosti, so najbolj ranljivi, vendar lahko diabetes prizadene kogorkoli v kateremkoli življenjskem obdobju.

To sem doživela tudi sama. Toda z dobrim, neprekinjenim zdravljenjem lahko živite dokaj normalno življenje, kakor ga živim sama. Imam hujšo obliko te bolezni in moram zelo paziti na ritem prehranjevanja, moje telo je odvisno od zdravljenja z insulinom. Če bi bolezen zanemarila, bi postala uničujoča, lahko bi me ubila. Sladkorna bolezen pa je tudi eden od najbolj pogostih povzročiteljev bolezni ledvic in srca, povzroča slepoto in v zrelih letih zaradi gangrene povzroči lahko tudi izgubo prstov na nogi ali celo izgubo noge. Toda to je najhujše, kar se mi lahko še pripeti!

Spodbudne novice pa so z vključevanjem sladkornih bolnikov v društva za boj proti sladkorni bolezni. Ljudi učimo, kako naj živijo s sladkorno boleznijo, kako lahko kljub njej živijo polno, neodvisno življenje. Naše društvo prireja predava-

nja, za diabetike in njihove družinske člane, izlete, degustacije visoko kvalitetne zdrave dietne prehrane, testirane na UKC, brezplačno zdravljenje.

Na žalost bolezen lahko prizadene prav vsakogar. Prizadela je mene, lahko tudi vas, ali katerega od članov vaše družine. Delo Društva za boj proti sladkorni bolezni Ljubljana je torej življenjsko pomembno, čeprav je odvisno izključno od prostovoljnih prispevkov in članarine.

Prosimo, pomagajte nam premagati diabetes tudi s svojimi prispevki že danes in omogočite normalno delo društva. Hvaležni bomo za vsako finančno pomoč, tako delovnih organizacij kot posameznikov, saj bo humanitarno delo našega društva učinkovitejše tudi z vašo pomočjo.

Žiro račun: 50101-678-70167 Društvo za boj proti sladkorni bolezni, Ljubljana, Zarnikova 3.

Veslimo se vsakega novega sodelavca, z roko v roki nam bo življenje lažje in lepše.

Sama sladkorna bolezen ne boli, ko zaboli je prepozno... zato je lažje preprečevati sladkorno bolezen kot zdraviti.

PRESEDNICA DRUŠTVA
ROZI MAROLT

Šestdesetletni jubilej skupnega življenja

LOVRO KREK rojen leta 1900 in žena VIKTORIJA rojena leta 1907 sta srečna zakonca, ki sta v letošnjem oktobru praznovala šestdesetletnico skupnega življenja. V imenu KO ZZB NOV Vrhovci jima je čestital predsednik Stane Žerovnik, ki ju je 14. oktobra obiskal na domu.

Zakonca Krek sta v mislih ohranila kolo življenja za mnogo, mnogo let nazaj in s svojo zanimivo pripovedjo obujala spomine. Pripovedovala sta živo in doživeto ter večkrat pri opisu dogodkov postregla z datumom ali celo uro. Človek bi jima skoraj zavidal to bistrino duhá pri njihnih letih.

Lovro Krek izhaja iz Škofje Loke. Bilo je devet otrok. Na otroštvo nima lepih spominov. Večkrat je preživljal dneve brez hrane in starševske ljubezni. Ze zgodaj je šel služiti za pastirja. Ni poznal ne čevljev in ne obleke. Večkrat je bilo treba na hrbtu znositi seno iz doline. V šolo ni hodil. S šestnajstim leti je šel k vojakom. Štiri leta je nosil vojaško suknjo in bil udeležen tudi v prvi svetovni vojni. Ranjen je bil pri Doberdolu. Ko se je vrnil iz vojske je štiri leta opravljal kmečka dela pri kmetu Kanca, leta 1934 pa je šel k železnici, kjer je opravil izpite do 4. razreda osnovne šole in za sprevodnika. Železnici je ostal zvest do upokojitve.

Tudi žena Viktorija ni imela brezskrbne mladosti. Oče je bil železničar. Bilo je deset otrok. Nekaj časa so živeli v Nabrežinah pri Trstu, leta 1915 pa so se preselili v Borovnico. Zaljubila se je, kot sama pravi »za zmeraj« že zelo mlada. Poročila sta se leta 1928. »Denarja ni bilo, ljubezni pa veliko«, se zasmije žena Viktorija. Rodili so se jima štiri otroci. Danes so vsi poročeni in imata osem vnukov. Mož je bil od leta 1936 do 1956 čuvaj na železnici, zato so se večkrat selili v sicer skromna stanovanja in nazadnje leta 1966 v svoj dom na Vrhovce.

Tudi druga svetovna vojna ni šla mirno mimo Krekovi. Krek Lovro je bil soorganizator prevoza municije in sanitete iz Ljubljane do Vidičeve opekarnice, žena pa je opravljala kurirska dela.

S posebnim občutkom in z vznemirjenim glasom pa je Lovro Krek povedal, kako je v osmih dneh popolnoma osivel. 1. maja 1945 je šel v Polhov Gradec k znanemu. To so bili zadnji dnevi vojne. V zraku je visela napetost in negotovost. Ustavili so ga oboroženi vojakidomobranci, ga odpeljali v neki bunker, kjer je osem dni zaprt prečepel v vodi brez hrane. Iz bunkerja je po osmih dneh prišel popolnoma siv.

Lovro Krek je še povedal, da je svoje delo pri železnici opravljal vestno in s polno odgovornostjo, enkrat pa je preprečil, da se ni zgodila zelo huda železniška nesreča.

Po osvoboditvi sta bila Krekova v krajevni skupnosti Kozarje zelo aktivna družbenopolitična delavca. Tudi svojega »konjička« ima Lovro. Že šestdeset let kot samouk popravlja ure.

Ob koncu sta na vprašanje, kako srečno preživeti šestdeset let v zakonu-odgovorila: »Mirno in skromno življenje, medsebojno zadovoljstvo in vse sva reševala skupaj.« Lovro pa je še dejal: »Ko sem bil star šestinideset let, sem prvič poskusil alkohol. Nikoli nisem bil vinjen in nikoli nisem šel sam brez žene nikamor. Vedno skupaj, to je najlepše.«

MARA VRHOVEC

O delu horjulskih upokoencev

Pričujoči zapis je pravzaprav kronika dela naše društva v preteklem letu. V mesecu januarju smo pobirali članarino in vzajemno samopomoč, ki je glavni vir našega dohodka. Ob dnevu žena smo organizirali proslavo, tistim ženam, ki se je niso mogle udeležiti pa smo poslali čestitke. V mesecu aprilu smo sodelovali pri očistevalni akciji naše vasi, ki jo vsako leto organizira KS in vaški odbor. Na prvi izlet smo se odpravili 31. maja in sicer v Maribor in Ptuj. Ob 25-letnici horjulске krajevne skupnosti smo imeli 3. junija krajevni praznik, katerega smo se upokoenci polnoštevilno udeležili, s seboj pa smo prinesli tudi prapor. Z navdušenjem smo prisluhnili slavnostnemu govorniku - našemu rojaku Janezu Stanovniku ter lepemu kulturnemu programu.

Prav lepo smo obeležili tudi teden upokoencev v septembru. Imeli smo slavnostno sejo odbora, balinarji pa so se pomerili med seboj in na Brezovici dosegli šest mest med 12 sodelujočimi ekipami. Tudi kolesarji so se trudili, saj so jih izlet vodili v Podpeč, Ligojno, Vrhniko, Dobrovo, Brezje, Polhov Gradec in še kam. Zaključili pa so na Verdu pri Vrhniku.

9. oktobra smo bili na potepanju po Gorenjski. Iz Pokljuke, kjer smo si ogledali prečudovit spomenik padlim borcem, smo pot nadaljevali proti Bohinju, si ogledali slap Savico, se mimo Bleda odpeljali v Begunje, Vrbo in Brezje. Naši člani se izletov radi udeležujejo in avtobus s 50 sedeži je kar prehitro poln.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA KS VIČ

Urnik za merjenje visokega krvnega pritiska

Merjenje visokega krvnega pritiska se vrši v krajevnih skupnosti Vič, Viška 42 vsak četrtek v mesecu. V mesecih - januar, februar in marec se vrši od 16. do 17. ure, v aprilu, maju, in juniju pa od 17. do 18. ure. V mesecu juliju in avgustu merjenje visokega krvnega pritiska odpade zaradi dopustov. V mesecu septembru in oktobru se krvni pritisk meri od 17. do 18. ure, v mesecu novembru in decembru pa zopet od 16. do 17. ure.

Srečanje najmlajših iz KS Krim in Peruzzi

Ob izteku leta 1988 sta KS Krim in Peruzzi ob sodelovanju igralske skupine in prihodom dedka Mraza uspešno pripravili srečanje najmlajših teh krajevnih skupnosti. Ob enurni predstavi risank s pričetkom ob 9. uri je bila ob 10. uri uspešno predstavljena »Kako je zajček dobil rep«. Med izvajanjem igrice se je v samo dogajanje vključil dedek Mraz in tako uspešno zaključil predstavo. Sledilo je kramljanje in obdaritev.

Prepričani smo, da je prireditev dobro uspela. Opažamo še vedno, da se vsi starši ne odzivajo na vabila pa tudi ko gre za prireditve najmlajših.

Za uspešno izvedeno prireditve se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani in nam tako finančno, prostorsko in v drugih oblikah prispevali, da smo dostojno proslavili prihod dedka Mraza in zadovoljili prisotne malčke.

PRIREDITVENI ODBOR

Cicibanove urice v Rožni dolini

Vzgojnovarstvena organizacija Rožna dolina vabi vse otroke od 3. leta dalje, da se udeležijo cicibanovih uric, ki bodo od 14. februarja dalje, vsak torek in četrtek od 16. do 18. ure vrtca Cesta 27. aprila 12 (Večna pot)!

Družabno srečanje vseh upokoencev smo organizirali 20. septembra in bilo je že sedmo po vrsti - torej tradicionalno. Prijavilo se je 110 članov, povabili pa smo tudi druge organizacije in društva, KS in šolo, kjer se je srečanje tudi odvijalo. Folklorne skupine nižjih razredov so pripravile lep kulturni program v katerem so sodelovali tudi harmonikarji iz glasbene šole. In koliko so si imeli povedati naši upokoenci, saj so prišli kar iz enajstih vasi naše krajevne skupnosti.

Ob novem letu smo obdarili in obiskali 38 naših ostarelih in bolnih članov. Tako smo preživeli leto 1988. Bili so to glavni dogodki, drobne probleme, ki so sproti nastajali, pa smo reševali na rednih mesečnih sejah vselej v prid našim upokoencem. Redno vodimo evidenco naših članov. Tako je v našem društvu vpisanih 219 članov od katerih jih 72 plačuje vzajemno samopomoč, lani smo sprejeli 17 novih članov, trije pa so nas za vedno zapustili. Jubilantom redno pošiljamo čestitke.

Ob koncu naj se zahvalim vsem krajanom Horjula, vsem društvom, KS in osnovni šoli, ki so nam vse leto pomagali. Še posebna zahvala za denarno pomoč je namenjena ZDU Vič-Rudnik in ZDU Slovenije ter odborom za plan in finance skupščine SPIZ, ki se nenehno trudi in skrbi za naše pokojnine, da ne bomo lačni in da bomo na toplem preživeli zimo.

Z rahlo zamudo voščimo vsem Srečno novo leto.

Za društvo upokoencev zapisala
FRANCKA VRHOVEC

ODSLEJ TUDI NA BRDU

Postaja Rdečega križa

Krajani Brda si bodo lahko vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 16. do 17. ure merili krvni tlak na postaji Rdečega križa, ki bo v pisarni krajevnih skupnosti.

Krajevni odbor Rdečega križa Brdo se ob tej priložnosti še posebej zahvaljuje donatorjem, ki so prispevali denarna sredstva za skromno obdaritev bolnih krajanov starejših od 75 let. Zahvala je še posebej namenjena Ivanu Mačku, Juriju Trobecu, Bernardu Zoretu, Lojzetu Ilharju, Stanetu Vidmarju ml. in KS Brdo.

IZ ISKE VASI

Pisan sprevod

Pred novoletnimi prazniki, ko je otroke povsod obiskal dedek Mraz so se tudi v Iski vasi, Tomišlju in na Igu odločili, da vsem otrokom v teh krajevnih skupnostih s sprevedom konj, konjske vprege in drugih pravilničnih bitij pričarajo pravo novoletno vzdušje, ki so ga navadno deležni le malčki iz mesta, ko se po mleglenih mestnih ulicah, med več stoglavo množico trudijo, da bi videli vsaj dedkovo brado.

Turistično društvo iz Iske vasi, je poskrbelo, da je dedek Mraz obiskal in obdaril otroke iz vseh vasi in manjših zaselkov tamkajšnjih podkriških krajevnih skupnosti ima z organizacijo te prireditve že tradicijo, ki pa jo iz leta v leto še bogati. Turistično društvo, ki ta spreved zagotovo je, si vsako leto ogleda več ljudi, še posebno pa so je veseli tisti, ki zahajajo v te kraje že za vikend, da se naučijo sonca in zraka.

Jahalci discipliniranih konj iz Tomišlja, zajčki, medvedki, srnice, celo snežen mož, Martin Krpan s kijem in mesarico in seveda dedek Mraz so pričarali pravo pravilnično vzdušje. Otroci so peli pesmice, obljubljali, da bodo še bolj pridni in dedek Mraz jih je nagradil, saj je na bogato okrašenem vozu pripeljal zajeten koš daril. Člani Turističnega društva so poskrbeli, da sodelujoči v sprevedu niso bili lačni in tako je bilo v vseh vasih. Otroci se tega dne še dolgo radi spominjajo.

D. E.

